

zastope in pri raznih volitvah sodelovalo, jih podpiralo in z izvoljenimi občevalo. Kandidate postavljalo bode v porazumljeni z dotičnimi, merodajnimi osebami in kraji. d) Napravljalo bode tudi besede ali zabavne shode za omiko in vedrenje duba, in veselice s petjem, godbo in gledališnimi igrami. Društvo bode stroške v dosege svojega namena potrebne pokrivalo z letnimi in prostovoljnimi doneski društvenikov. Sprejemale se pa bodo tudi hvaležno tiskovine za društvene knjižnice.

Ustanovitvev in obnovitev društva. § 4. Društvo je osnovano, ako šteje vsaj 20 društvenikov. Društvenik je lahko vsak polnoleten avstrijski državljani, ako mu postave ne branijo stopiti v politično društvo, vendar le, ako se pri društvenem vodstvu oglasi, in ako ga odbor sprejme; ne sprejetemu pa odbor ni dolžen urokov najaviti. Odbor ima tudi oblast, koga brez navajanja dotičnih razlogov izključiti. Kdor pa sam izstopi, mora svoj izstop predsedniku pismeno naznaniti. O obnovitvi društva se mora razpravljati, ako vsaj $\frac{1}{3}$ društvenikov kakšno spremembo zahteva in obnovitev obvelja, ako jo $\frac{2}{3}$ društvenikov sklenete.

Pravice in dolžnosti društvenikov. § 5. Vsak društvenik ima pravico: a) društvene tiskovine, knjižice, knjižnice čitati, in si jih izposojati, b) vdeleževati se vseh društvenih shodov in zborov, c) pri zborih govoriti, predloge staviti, glasovati, voliti, in voljen biti, d) udeležiti se društvenih veselice in besed, in goste posebno iz svoje obitelji in rodbine dovajati.

§ 6. Vsak društvenik ima dolžnost: a) pospeševati in podpirati po svoji moči društvene namene (§ 2) b) ravnati se po zborovih sklepah in odborovih ukrepih, c) pridobiti novih udov, in v društveno blagajnico vplačevati letnino, ki znaša 1 fl. Prostovoljni doneski, darovi v društvene namene, se hvaležno sprejemajo; vplačani doneski se pa ne vračajo. (Menje premožnim udom zamore odbor letnino znižati, ali celo odpustiti). Društveniki pa, ki najmanj po 2kratnem opominu letnine plačali niso, se izključijo.

Vodstvo. § 7. Društvo opravlja svoje zadeve: 1) po občnem zboru, 2) po odboru. § 8. Občni zbor se mora vsaj enkrat na leto sklicati, ter ima pravico: a) izvoliti predsednika, 9 odbornikov, izmed katerih mora jih 5 v Mariboru stanovati, in 3 namestnike, katerih 2 morata v Mariboru ali v najbližnji okolici biti doma, b) izbrati izmed društvenikov 2 pregledovalca letnih računov, c) prenašati društvena pravila, d) imenovati častne ude, e) skleniti razpust društva, in f) sklepati o vsem, kar se postavi na dnevni red občnega zbora.

Ako boče kateri društvenik poseben nasvet za občni zbor staviti, mora ga 14 dni pred občnim zborom naznaniti odboru. Zbor sklepa veljavno, če je vsaj 20 društvenikov navzočih. Zbor vodi predsednik, ali, če je zadržan, njegov namestnik. Zbora je pa se lahko v vsaki politični

srenji na Štajerskem. Volitve se vršijo po volilnih listkih. § 9. Odbor voli izmed odbornikov podpredsednika, denarničarja in tajnika, sprejema in izključuje društvenike in opravlja sploh društvene zadeve. Pri sejah mora biti za sklepčnost vsaj 6 odbornikov navzočih. Predsednik vodi društvo in ga zastopa proti vnajnosti, tajnik oskrbuje pisarstvo v društvenih zadevah, a denarničar društveno blagajnico. Odbor imenuje poverjenike po okrajih, da mu o društvenih zadevah in potrebah poročajo. Poverjeniki morajo biti društveniki. On sklicuje društvene shode in zборе, izvršuje njihove sklepe, in odstopivši daje račun o društvenem premoženju in poroča o društvenem delovanju. Pisma, naznanila, zapisniki so veljavni, kedar jih podpiše predsednik, ali njegov namestnik s tajnikom vred. Pri občnem zboru, pa tudi v odborovih sejah sklepa se z absolutno večino navzočih društvenikov, v slučaji glasovne enakosti odločuje glas predsednikov.

Sodnija o prepirih. § 10. Prepire med društveniki vsled društvenih razmer rešuje brez priziva izbrano sodništvo, v katero voli vsaka stranka enega razsodnika, odbor pa imenuje predsednika.

Razdruženje. § 11. Društvo se razdruži: a) če ne šteje niti 20 udov, b) če občni zbor razdruženje sklene in c) če politična gosposka razdruženje ukaže. V prvih dveh slučaji odloči o premoženju občni zbor, v tretjem ga izroči denarničar slovenske čitalnici v Mariboru.

Br. 7919.

Obstanek društva po teh pravilih se sprčuje v amisu § 9. društvene postave od 15. novembra 1867.

V Gradci dne 17. maja 1882.

C. kr. namestnik:
Enzenberg.

Gospodarske stvari.

Globoko prekopana zemlja upliva na okus sočivja.

Večkratne skušnje so pokazale, da ima rigolana zemlja mnogo upliva na okus v nji rastočega sočivja.

Zlasti na vsakovrstnem korenstvu je to pogostoma opaziti. Tako se je pokazalo, da je v nekem domačem vrtu, v katerem se je zemlja na 60 centimetrov globoko rigolala, korenje, peter-silja, rdeča pesa, žolta in bela poletna redkev, luk, kateri je bil posebno globoko posajen, kakor ga imajo francoski vrtnarji saditi navado, bilo posebno dobrega okusa.

Redkev ni postala puhla pa tudi ne lesnata, pri vsem tem pa je bila vendar prav debela. Isto skušnjo so naredili drugikrat, ko so grede ob nekem hišnem zidu na meter globoko prerigolali.

Iz tega se vidi, da je prav globoko prekanjanje zemlje, t. j. rigolanje za raznovrstno sočivje prav hasnovito.

Posebno se mora to ravnanje tam priporočati, kjer se je zemlja že več let za nasajenje sočivja rabila in kjer so se njene gornje plasti že po nasajenih rastlinah izsesale.

Vsakih 5—6 let bi se moral sočivni vrt prerigolati. To bi dobro vplivala ne le na večji pridelek sočivja, ampak tudi na boljši njegov okus.

Koliko na Angleškem domačih zajcev povžijejo.

Angleži so zapazili, da imajo Belgijski domači zajci naj okusnejše meso izmed vseh drugih. Zato so jih začeli iz Belgije kupoma na Angleško izvažati.

Vsako leto se iz pomorskega Belgijskega mesta Ostende 107.000 metričnih centov domačih zajcev na Angleško pripelje. Ako rajtamo na metrični cent 60 zajcev, tvori to ogromno svoto od 6.420.000 zajcev.

Samo po sebi je umevno, da se na Belgijskem mnogo mnogo teh živali povžije.

Vrh tega se jih na Angleškem samem veliko tisoč priredi. Iz tega se da toraj prerajati, koliko se teh živali leto na leto na Angleškem povžije. Kolika dobrota bi to za uboge ljudi, posebno za naše viničarje bilo.

Voska prodavajo sedaj malo toda cena je stalna: na Dunaji velja 100 kilo rumenega voska 125 — 140 fl., ubeljenega 180 — 210 fl. Ceresin, beli, prve vrste 80 — 82 fl., druge vrste 72 — 74 gold. Ceresin, na pol beli 68 — 70 fl. Ceresin, žolti, 60 — 62 fl.

Sejmi. Na Koroškem: 25. julija: Strassburg; 26. julija: Kutarče, Sachsenburg; na Kranjskem: 23. julija: Banja loka; 24. julija: Velika loka; 26. julija: Loka, Vrhnika, Narin, Leskovec, Višnja gora, Radoljca, Bitnje, Cerknica; 27. julija: Toplice, Vrh; 31. julija: Kostanjevica, Lukovka, Šmartno pri Litiji, Telče; na Hrvaškem: 24. julija: Vukovar, 25. julija: Karlovec, Podsused, Varaždin; 26. julija: Bosiljevo, Darovar, Djakovar; 28. julija: Samabor; 29. julija: Kostajnica.

Dopisi.

Od sv. Lovrenca v Slovenskih goricah. Zvečer pred godom sv. Cirila in Metoda se je obhajala tukaj lepa svečanost, na čast slovanskima apostoloma. Genljivo je bilo gledati na stotine in stotine kresov po mili slovenski zemlji. Tudi pri nas smo našli lepo množico teh migljajočih luči. Pri bližnji cerkvi na Polenšaki pa so lepo zatrijančili, kakor to delajo na Kranjskem, ki vesele prigradbe naznanjajo z zvonovi. Posebno veliko teh luči pa je migljalo po Halozah, ker prebivalci še niso oblizani od nemške kulture, in

imajo med seboj narodnega moža, kateri o pravem času s pravo besedo in na pravem mestu na narod upliva. Prava beseda o pravem času in na pravem mestu pa se mora vendar le srca prijeti. Ako je bila južna stran od nas tako lepo razsvetljena, tako nam je žalost trla srce in oči so se nam polnile s solzami, ako smo pogledali proti zahodu, proti sv. Urbanu, kjer učitelj Kocmut svojimi „Judeževimi groši“ in drugi svojo nemškutarijo in Miheličevimi peticijami v narodnem obziru prav slabo gospodarijo. Tamkaj je bilo vse temno, nobena lučica ni teme razsvetljevala, ni si je našel, in ako bi jo tudi pazno z drobnovidom iskal. Odpustite jim, ker ne vedo, kaj delajo. Želeti bi bilo, da bi lepa navada, krese žgati na čast sv. Cirilu in Metodu povsod obveljala. V naši farni šoli se lepo slovensčina uči; in želeti bi bilo, da bi se tudi te urice, v katerih je učitelj prisiljen učencem nemško abecedo v glavo zabijati, za sadjerejo ali poljedelstvo odmerile. Znano je, da prebivajo tukaj trdi Slovenci, ki se med seboj le „naški“ pogovarjajo. Pa kakor pravila brez izjeme ne, tako je tudi med nami eden, ki se z nemščino študi in od nje zveličanja in morebiti še celo — denarjev pričakuje. Tudi „Dorfboteja“ in Miheličeve peticije si je ta nemškutarček vedel privabiti. Pa peticije so morale na njegovo žalost brez podpisov nazaj romati, ker mi Lovrenčani takih mazarjskih reči ne podpisujemo, pač pa smo podpisali slovenske peticije. Druga žaba, namreč „Dorfbote“ še redno priskače k nam. Pa mislim, da bo se morala ta zalega, skoraj, če tudi ne rada, osodi pripustiti; skoraj bo tič brez perja pobešal glavo, ker ga ne bo imel kdo plačati, če ga hočejo pa brez plače k nam pošiljati, pa le slobodno, saj takšne lističe bo znal porabiti naš narodni mesar za meso in klobase. Na binkoštno nedeljo smo opazovali po ranej meši, kako je prost kanonir, drugače pa babač, ki se je v mestu učil nemški, pred cerkvijo, se vé, da odprto, sprehajal se čakaje nekoga. Vsako krat, ko je šel mimo zvonika, od koder se ravno vidi na prednji altar, je ponosno salutiral, držec dolgo gorečo viržinijo v ustih. Bi ne bilo bolje, da bi se ta „visoki vojak“ službeni reglement učil, nego da se baha s svojo kosmato nemščino. (To je res čudno, kajti kanonirji slujejo sploh kot pametni ljudje. Ured.) Pri nekej priliki je ptujski direktor Ferik imenoval „Südsteirische Post“ = Südsteir. Pest. Ta človek nekoliko časa sem strašno povzdiguje nemščino. Pri nekej drugej priliki je rekel, da učitelj nji zato učitelj, da bi kmeta s tem v nesrečo spravljaj, da se uči njegova deca nemški. — Še nekaj, marsikterim učiteljem, ki delujejo na slovenskih šolah, gre težko z izrazi, ker so se prej v vseh šolah le nemško učili. Gospod Lapajne v Krškem je izdal knjige za vsak predmet, katere bi si nabavil vsak učitelj. Te knjige so po ceni in učitelja jako dobro služijo.